1859. N°. 110.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 14 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 September.

In het regerings-antwoord omtrent het wets-ontwerp der Zuiderspoorwegen (zie beneden) wordt omtrent de lijnen van Gouda op 's Gravenhage of van Leyden op Woerden het volgende gezegd:

In het plan der tegenwoordige regering ligt de spoorversmalling van den Hollandschen spoorweg, waartoe eene wetsvoordragt aan de kamer zal worden aangeboden. Voorts de aansluiting van den Hollandschen spoorweg aan den Rijnspoorweg en aan den Zuiderspoorweg te Rotterdam, voor de verwezenlijking van welk plan onderhandelingen zijn aangeknoopt en bepaalde voorschriften in de concessie Bredius zijn gegeven. Zijn de spoorversmalling en de aansluiting te Rotterdam tot stand gebragt, dan heeft eene verbinding van 's Gravenhage met Gouda of van Leyden met Woerden betrekkelijk weinig waarde, althans geene genoegzame waarde, om ook aan deze lijnen geldelijke ondersteuning van staatswege toe te zeggen; moest er eene keuze tusschen die twee lijnen worden gedaan, zij zou op de lijn Leyden-Woerden vallen, die bij vergelijking met de lijn op Gouda slechts een omweg van 3000 el veroorzaakt en daarentegen het voordeel heeft, de zoo bevolkte Rijnstreek te doorloopen en de twee voorname steden Haarlem en Leyden in onmiddellijk verband met Utrecht te brengen.

— De vierde algemeene volkstelling zal, naar men verwacht, dit jaar op Zaturdag den 31 December, door het geheele rijk, worden gehouden.

— In den nacht van Zaturdag op Zondag is de vuurbaak op den zoogenaamden Mariapolder aan het einde der Dordtsche Kil (noordzijde) afgebrand. Des avonds ten 11 ure begon de brand en de vlammen woedden tot den volgenden dag des middags ten 4 ure voort. Daar het houtwerk van de baak met eene dikke laag teer was bedekt, waren alle pogingen tot blussching vruchteloos.

— Het schroefstoomschip *het Doo*, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. J. van Gogh, is gisteren morgen van de reede van Texel naar Oost-Indië ontrokken. Op den 21sten dezer zal het te Hellevoetsluis liggende schroefstoomschip *Cornelis Dirks* in dienst gesteld, en het bevel daarover opgedragen worden aan den luitenant ter zee 1ste kl. J. F. Koopman.

— Donderdag den 15den dezer zullen de troepen, die van den 5den Aug. in de legerplaats te Zeist zijn vereenigd geweest, naar hunne garnizoenen terugkeeren en zal het kamp opgebroken worden. Van elk bataillon der regimenten infanterie zullen de noodige detachementen in gemeld kamp verblijven tot het opruimen van het materieel enz.

Naar men verneemt zal het artillerie-kamp te Waalsdorp den 26sten dezer worden opgebroken.

— Dezer dagen bevond zich aan de herberg de Kroon, tusschen Zwolle en Kampen gelegen, een man uit laatstgenoemde plaats, die den ouderdom van 102 jaren heeft bereikt. Deze grijsaard had de wandeling van ongeveer 1½ uur hoofdzakelijk ondernomen om eenige ligchaamsbeweging te genieten.

— Uit Groningen meldt men dat er onder Eppenhuizen een treurig ongeval heeft plaats gehad. Vrijdag ll. keerde de landbouwer Bebingh met zijne twee zoons, des avonds tusschen 8 en 9 ure, met een wagen, bespannen met 2 paarden, van de markt te Norg terug; zij waren geen kwartier uurs meer van hunne woning verwijderd, toen de paarden eensklaps aan het hollen geraakten en den wagen al spoedig in de sloot wierpen, met het gevolg, dat men den jongsten zoon dood in den grootendeels verbrijzelden wagen vond, terwijl Bebingh met zijn oudsten zoon uit den wagen geworpen werd en reeds aan de gevolgen is bezweken. Ook de oudste zoon heeft zich vrij erg bezeerd.

— Volgens den Brusselschen correspondent van de *Amst. Cour.* zal de graaf van Vlaanderen, als hij eerlang Nederland bezoekt, de noodige schikkingen maken betreffende eene bijeenkomst der koninklijke familiën van Nederland en België, die gehouden zal worden ter gelegenheid van de feesten te Luxemburg, te geven bij de opening van den spoorweg die het groothertogdom aan België, Frankrijk en Duitschland verbindt.

— Volgens berigt van Lissabon, is het fregat met stoomvermogen *Wassenaar*, bevelhebber de Vaynes van Brakell, den 28sten der vorige maand aldaar aangekomen; men had gedurende de reis niets dan stilte of tegenwind gehad en bij gevolg altijd moeten stoomen; men had twee dagen te Plymouth vertoefd om kolen in te nemen; het detachement koloniale troepen was dadelijk overgenomen aan boord van het aldaar zeilree liggend Nederl. schip *Alcor*, welke laatste bodem reeds den volgenden morgen in zee was gegaan met bestemming naar Batavia. Den 1sten dezer zou het fregat weder naar het Nieuwe Diep terugkeeren.

— Het antwoord der regering op het voorloopig verslag der tweede kamer, nopens het ontwerp der Zuiderspoorwegen, is gisteren rondgedeeld. Daaruit blijkt, dat er thans niet één maar twee rivier-overgangen tot stand zullen gebragt worden. Na verkregen magtiging des Konings is alzoo aan de vroegere concessionarissen de heeren Bredius en van Sypesteyn, vereenigd met mr. W. Siewertsz van Reesema te Rotterdam, concessie verleend tot het aanleggen en exploiteren van de nagenoemde spoorwegen: *a.* van Rotterdam, langs Dordrecht, Breda, Tilburg, Oirschot, Eindhoven, Helmond, Venlo en Roermond, tot Maastricht, aansluitende te Rotterdam aan den Rijnspoorweg en te Maastricht aan den Akenschen, aan den Hasseltschen en aan den Luikschen spoorweg; *b.* van Arnhem, langs Nijmegen, tot Venlo, aansluitende te Arnhem aan den Rijnspoorweg en aan den Noorderspoorweg; *c.* van Tilburg, langs 's Hertogenbosch en Grave, tot Nijmegen; *d.* van Venlo en van Roermond naar de Pruissische grenzen; en *e.* van Vlissingen, langs Middelburg, Goes en Bergen op Zoom, naar Roosendaal en Breda. En is deze concessie door gezegde heeren op den 7den September aanvaard.

De uitbreiding en wijziging van de concessie op den hiervoor vermelden voet zal echter den staat op eene aanzienlijke vermeerdering van uitgaven komen te staan. Het kapitaal voor den aanleg van de beide wegen van Rotterdam naar Maastricht en van Vlissingen tot Breda bedroeg *f* 35,600,000. Het wordt voor de thans geconcessioneerde wegen berekend *f* 48,600,000 te zullen bedragen. Het bedrag der rentegarantie, dat volgens de concessie, gelijk die op den 22sten April dezes jaars was verleend, kon klimmen tot een maximum van *f* 1,602,000 's jaars, kan alzoo thans ten gevolge van de genoemde verhooging van kapitaal een jaarlijksch bedrag van *f* 2,187,000 beloopen. Tot bestrijding van de kosten van aanleg van bruggen en andere buitengewone werken wordt thans aan de concessionarissen boven de bereids toegekende subsidiën verleend een subsidie van 7 millioen gulden voor rivierovertogten in den weg van Arnhem tot Venlo, en van één millioen voor den overtogt van de Maas bij Grave. Deze lasten echter kunnen uit de baten, welke aan het einde dezes jaars beschikbaar bevonden zullen worden, bestreden worden.

Wijders blijkt dat eerlang een ontwerp zal worden aangeboden omtrent de doorgraving van Holland op zijn smalst. Omtrent het kanaal, door den hoek van Holland te graven, is verschil van gevoelen ontstaan. Deskundigen van de marine oordeelden dat het doel (verbetering van de gemeenschap van Rotterdam met de zee) gemist zou worden. Doch afgescheiden hiervan, en bij de onmogelijkheid om alle groote werken in eens te ondernemen, heeft de regeering gemeend aan de doorgraving van Holland op zijn smalst den voorrang te moeten toekennen. Wordt Zuidholland door de rigting, bij de concessie voor de Zuiderspoorwegen in 's rijks algemeen belang aangenomen, toevallig bevoordeeld, dan is het billijk dat Amsterdam vroeger dan Rotterdam in het genot worde gesteld van den verbeterden waterweg.

— Thans is openbaar gemaakt het voorloopig verslag der tweede kamer, over het wets-ontwerp houdende bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd. Bij de overwegingen in de afdeelingen heeft men nagenoeg algemeen verklaard, met genoegen van deze regeringsvoordragt te hebben kennis genomen. Zoo er van tijd tot tijd wel eenige reden bestaat om zich over de onvoldoende wijze te beklagen, waarop de wetsvoorstellen, die de regering der kamer aanbiedt, worden toegelicht, de zorg, aan de toelichting van het tegenwoordig voorstel besteed, verdiende niets anders dan lof. De inrigting en de algemeene strekking van het wetsontwerp vonden insgelijks bij de groote meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden bijval. Er is een goed zamenhangend, behoorlijk afgesloten geheel geleverd, en aan de onmiskenbare nadeelen, die uit het verstrooid zijn van voorschriften omtrent één en hetzelfde onderwerp in onderscheidene wetten of verordeningen moeten voortvloeijen, zal een einde worden gemaakt. Ook met het leidend denkbeeld bij deze herziening, om in de hoofdzaak het bestaande stelsel van heffing der belasting te behouden, maar te gelijker tijd den daarbij betrokken tak van nijverheid, waar dit mogelijk is, van bestaande belemmeringen te bevrijden, vereenigde de meerderheid zich gaarne.

Eenige leden konden zich met dit gunstig oordeel over de voorgedragen wet op het binnenlandsch gedistilleerd niet of niet ten volle vereenigen. Van hunne zijde werd de twijfel geopperd, of het wel zoo wenschelijk ware, eene nieuwe algemeene wet op dit onderwerp vast te stellen, en of trapsgewijze verbetering der bestaande bepalingen niet verkieslijk zou zijn. In de tweede plaats was het, naar het oordeel van sommigen, de vraag, of wel inderdaad het in stand gehouden stelsel van heffing der belasting bij den uitslag, in vereeniging met eene strenge contrôle op de fabricatie, het beste is, en of niet heffing naar de inhoudsruimte der vaten of werktuigen, waarin de grondstoffen tot gisting worden gebragt, betere uitkomsten, ook voor den fabrikant, zou beloven. Eindelijk en vooral kwamen enkele leden

met eenigen nadruk er tegen op, dat in een land als het onze, waar zoo zeer tegen het misbruik van sterken drank wordt geijverd, aan de branders meerdere vrijheid in de uitoefening van hun bedrijf zou worden verleend. Daardoor toch erlangde dat bedrijf eene soort van aanmoediging, die in de gevolgen een zoo verderfelijk kwaad, als het misbruik van sterken drank, scheen te kunnen bevorderen.

Deze bedenkingen bleven niet onbeantwoord. Naar het oordeel der meerderheid is het opnemen der verspreide bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd in ééne en dezelfde wet eene zóó kennelijke verbetering, dat men reeds daarom alleen gaarne aan het tot stand brengen van het tegenwoordig voorstel de hand zou leenen. Voorts kon men geenszins toestemmen, dat de geest der tegenwoordige wet in strijd zou zijn met de pogingen, die door welgezinde burgers tot het te keer gaan van het misbruik van sterken drank worden te werk gesteld. Valt aan zulk een verbod niet te denken, dan zou het ook ongerijmd en den Nederlandschen wetgever onwaardig zijn, de branders in de uitoefening van hun bedrijf meer te belemmeren dan voor de rigtige heffing van den accijns op het gedistilleerd volstrekt noodig is.

Betreffende den vochtweger, verlangden vele leden dat de inrigting van dat werktuig duidelijker en stelliger zoude worden omschreven. Men achtte het noodzakelijk dat er bij het ministerie van finantiën of wel bij de akademie van wetenschappen een standaard van den te gebruiken vochtweger voorhanden zij, even als zulke standaards voor de maten en gewigten bestaan. Het scheen toch twijfelachtig, of de thans in gebruik zijnde Nederlandsche vochtweger wel een zoo voldoend werktuig is, als voor de beslissing omtrent het bedrag der belasting en de beboetbaarheid der fabriekanten vereischt wordt. Enkele leden schroomden niet, den Nederlandschen vochtweger een hoogst gebrekkig werktuig te noemen, en beweerden dat de vochtweger, dien men in Engeland gebruikt, ver de voorkeur verdiende. Nog andere punten kwamen daarbij in aanmerking. Volgens § 1, lit. *b* van art. 3 zullen door het uitvoerend gezag voorschriften gegeven worden nopens het onderzoeken van het gehalte van geestrijke dranken, welke na de overhaling vermengd of bereid zijn met zelfstandigheden, die de juiste opneming der sterkte met den vochtweger verhinderen. Daarbij wordt inzonderheid op de likeuren gedoeld. Maar is het nu zoo uitgemaakt, dat het alcoholgehalte der likeuren niet op dezelfde of soortgelijke wijze als dat van het gewone gedistilleerd op te nemen is? Men meent er aan te mogen twijfelen. Indien men wel onderrigt is, zijn tot het bepalen der alcoholsterkte van likeuren in eene onzer Hollandsche steden door de administratie der plaatselijke belastingen proeven genomen met een werktuig, de alambic van Salleron te Parijs, hetwelk door de gebroeders Sala te Leyden met den Nederlandschen vochtweger in behoorlijk verband is gebragt. Die proeven zouden gelukkig geslaagd zijn en de regering dier plaats hebben doen besluiten, de goedkeuring des konings te vragen op de invoering van dat werktuig bij de invordering der plaatselijke belasting op de likeuren. Door dien alambic wordt ook in de meeste groote steden van Frankrijk, bepaaldelijk bij het octrooi van Parijs, de sterktegraad der likeuren opgenomen. Wanneer bij onderzoek de deugdelijkheid van dit werktuig bleek, zou het gebruik daarvan hier te lande bij de wet voorgeschreven kunnen worden. [De vergunning waarvan hier wordt gesproken is door den koning reeds aan het gemeentebestuur van Leyden verleend.]

's GRAVENHAGE, 13 September.

Z. M. heeft den heer mr. Æ. baron Mackay, gecommitteerde der regering bij de maatschappij van weldadigheid, bevorderd tot kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw.

— Z. M. de koning is heden middag van zijne buitenlandsche reis in de residentie terug gekeerd.

— Naar men verneemt zouden HH. KK. HH. prins en prinses Frederik der Nederlanden afgezien hebben van het voornemen om zich naar Muskau, in Silezië, te begeven.

— HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik zijn gisteren van Soestdijk teruggekeerd.

— Eergisteren is er in de kapel van H. M. de koningin-moeder, op Soestdijk, een plegtig te Deum gevierd ter herinnering aan den naamdag van Z. M. keizer Alexander van Rusland. Dezelfde plegtigheid heeft gisteren hier ter stede bij de Russische legatie plaats gehad.

— Aan den gepensioneerden kapitein van het leger in Nederl. Indië, C. F. J. Kern, is de titulaire rang van majoor verleend.

— Heden heeft er bij den minister van binnenl. zaken een groot diplomatiek diner plaats.

— De *Staats-Courant* deelt het programma mede voor de opening van de vergadering der staten-generaal, op Maandag den 19den dezer. Deze plegtigheid zal op de gewone wijze plaats hebben.

— Naar men verneemt is er in het gebouw en in de zaal van de tweede kamer der staten-generaal wederom eene verandering gebragt, ten gevolge waarvan Z. M. de koning en de prinsen, bij de opening der gewone jaarlijksche vergadering, op Maandag 19 dezer, van de linkerzijde van den troon de zaal zullen binnenkomen. Er is tot dat einde een nieuwe toegang aan die zijde van de zaal aangebragt. Men houdt het er voor, dat daardoor het binnenkomen in de zaal plegtstatiger zijn zal.

— In het begin van October zal alhier het examen plaats hebben van onderofficieren der verschillende corpsen van het leger, dingende naar den rang van 2den luit.-kwartiermeester en 2den luit.-administrateur van kleeding en wapening.

— Heden heeft de rijkscommissie voor de statistiek, in haar gewoon lokaal op het Binnenhof, wederom eene vergadering gehouden.

— Door het ministerie van marine is aanbesteed de levering van 1,000,000 Ned. ℔ grove steenkolen, voor Willemsoord. De minste inschrijver was de heer W. Hoven, alhier.

— Een berigt uit Batavia, per telegraaf bij de regering ontvangen, meldt: De Sultan van Banjermassing heeft afstand gedaan van den troon en bevindt zich te Batavia.

Dit berigt kan nog aangevuld worden door de volgende bij de *N. R. C.* ontvangen depêche: Te Matupoera (Banjermassing) hebben de opstandelingen onze troepen aangevallen. De laatsten hebben zich bij deze gelegenheid dapper gedragen, en den aanval met zulk eene kracht afgeslagen, dat de opstandelingen de wijk hebben genomen. Voorts hebben de Boeginezen, luidens berigten uit Macassar, in de omstreken van Boni strooptogten gedaan, die echter alleen een gevolg waren van gebrek aan levensmiddelen. Het voorgenomen plan, om eene tweede expeditie naar Boni te zenden, zal uitvoering erlangen. Het noodige wordt daarvoor in gereedheid gebragt. Men denkt, dat de expeditie tegen de maand September zal vertrekken.

— Twee heeren die zich gisteren, ofschoon herhaaldelijk gewaarschuwd, zwemmende te ver in zee hadden begeven, hebben, vooral één hunner, aan het badhuis groot gevaar geloopen van te verdrinken. Aan de onvermoeide pogingen van het bij de bad-inrigting geplaatste personeel en andere menschenvrienden is het dan ook te danken, dat zij gered zijn. Een dezer heeren is op dit oogenblik nog niet geheel hersteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 12 September.

De graaf van Vlaanderen is Zaturdag middag van Ostende naar Engeland vertrokken.

— De winst der speelbank-ondernemers te Spa bedroeg te vorigen jare 1,200,000 fr., en deze som schijnt door de voordeelen van dit jaar nog te zullen worden overtroffen. Immers den 31sten Aug. beliepen deze reeds 962,501 fr. en het zal nog twee volle maanden duren, alvorens het speelsaizoen geëindigd is. Gemiddeld kan men dus de winst der bank op 10,000 fr. per dag stellen.

ENGELAND.

LONDEN, 11 September.

Onze dagbladen zijn niet zeer overvloedig in beschouwingen over de jongste verklaring van den Franschen *Moniteur*, hetgeen men moet toeschrijven aan de afwezigheid onzer voornaamste staatslieden. De *Economist* en de *Daily News* geven er hunne afkeuring over te kennen. Eerstgenoemd blad zegt, dat keizer Napoleon zijne opheldering omtrent de te Villafranca vastgestelde voorwaarden een weinig te laat heeft gegeven, zoodat men er zich in Italië niet naar kon rigten. Maar het lang bewaarde stilzwijgen is daarom niet te betreuren. Italië zal over 't algemeen meer voordeel trekken van de zamenstelling van een groot rijk met 10 millioen zielen, dan van eenige concessiën, door Oostenrijk aan Venetië te doen. De *Daily News* is van gevoelen, en niet zonder grond, dat door den vrede van Villafranca de moeijelijkheden nog grooter zijn geworden en dat niet alleen Italië, maar ook geheel Europa zich moet beklagen over den toestand, waarin het thans is gebragt.

— Men verzekert dat de regering ernstige vertoogen tot den gezant der Vereenigde Staten heeft gerigt, ten opzigte van het in bezit nemen van het nabij de Fraserrivier gelegen eiland San Juan, over het bezit van welk eiland nog onderhandeld wordt.

— Een berigt uit Portland, van Zaturdag morgen 10 ure, geeft berigt van de aankomst van de *Great Eastern* aldaar, en van een ongeluk dat aan boord is voorgevallen. Op de hoogte van Hastings heeft er eene zware uitbarsting plaats gehad in de schoorsteen der ketels, die in het voorschip zijn geplaatst. De decoratiën van de groote zaal en van de onderkajuit werden vernield; 13 stookers werden door den damp zwaar gebrand, waarvan er 2 terstond overleden en een derde in zee sprong en verdronk. Men vreest ook nog voor het leven van 5 hunner. Van de passagiers is niemand getroffen. Het vaartuig en de werktuigen hebben niets geleden.

— In eene op nieuw gehouden vergadering der ambachtslieden is besloten, geen gebruik te maken van het aanbod der aannemers, om aanst. Maandag het werk te hervatten op de vroegere voorwaarden en onder verbindtenis geen deel te nemen aan arbeidersvereenigingen.

— In een steenkolenmijn in Derbyshire is brand ontstaan, waarbij 4 personen zijn omgekomen. Nog zijn er twee jongens vermist, die waarschijnlijk ook het leven hebben verloren.

— Op den grooten noordelijken spoorweg zijn twee treinen met elkander in botsing gekomen, ten gevolge waarvan verscheidene rijtuigen verbrijzeld, 2 of 3 personen ernstig gekwetst werden en verscheidene andere kneuzingen en kwetsuren bekwamen.

— In de afgeloopen week vonden een paar visschers liden op den Theems eene doodkist, die de rivier af kwam drijven. Zij was zorgvuldig toegeschroefd; toen zij geopend was, vond men er het lijk in van een 7 of 8-jarig knaapje; het scheen geen natuurlijken dood gestorven te zijn, maar alles doet aan eene vreeselijke misdaad denken.

— Uit Calcutta zijn berigten ontvangen van 8 Augustus. Aldaar was de eerste tijding ontvangen, door den telegraaf van de Roode zee overgemaakt. Eenige burgelijke ambtenaren hebben geprotesteerd tegen de voorgenomene vermindering hunner bezoldiging. De opperbevelhebber des legers heeft bij dagorder de Europesche troepen aangemaand, op hunne hoede te zijn, want in het gebergte van Nepaul hadden zich weder 8000 opstandelingen vereenigd. In den Punjaub is een opstand uitgebarsten onder de Mohammedanen. Twee regimenten kavalerie zijn van Madras derwaarts gezonden.

— Uit China luiden de berigten zeer ongunstig. De Chinezen hebben namelijk het Engelsch-Fransch eskader, hetwelk de rivier de Peiho opvoer,

ten einde zich den toegang naar Peking te verschaffen, met kanonschoten van de forten begroet, hetgeen een tegen-aanval der verbonden mogendheden op de forten ten gevolge had; deze mislukte en de Engelschen zagen niet alleen eenige hunner kanonneerbooten vernielen, maar hebben ook 400 à 500 manschappen aan dooden en gewonden verloren. Eene schitterende genoegdoening zal thans zonder twijfel door de onzen gevorderd worden. Aan den Amerikaanschen vertegenwoordiger is de toegang tot de hoofdstad vergund geworden, omdat hij geen deel genomen heeft aan bovengenoemde expeditie. De expeditie schijnt dus door de Chinezen als een voorwendsel voor hunnen vijandelijken aanval gebezigd te zijn.

Van regeringswege is de bovenstaande tijding bevestigd geworden. De admiraal Hope had bij zijne komst aan den mond van de Peiho, op 17 Junij, bevonden dat de versterkingen herbouwd en met geschut voorzien waren, en dat de rivier versperd was. Toen op den 25sten eene poging werd gedaan om door te breken, heeft de vijand met een welonderhouden vuur geantwoord, ondersteund door eene magt van 20,000 Mongolen, die men verborgen had weten te houden. De Franschen hebben slechts 14 man verloren, dat bij het verlies der Engelschen onbeduidend en vreemd is.

De *Times* is van oordeel dat Frankrijk en Engeland zich in deze eene schitterende voldoening moeten verschaffen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 September.

Gelijk te begrijpen is, heeft de vroeger medegedeelde verklaring van den *Moniteur* omtrent de Italiaansche zaken alhier een diepen indruk gemaakt, en aanleiding gegeven tot allerlei veronderstellingen. Als zoodanig moet vermeld worden de oprigting van een koningrijk Etrurië, ten voordeele van prins Napoleon. Naar men beweert zouden de keizer van Frankrijk, die eene gewapende herstelling der vorsten afwijst, en de keizer van Oostenrijk, die van eene vereeniging der hertogdommen met Sardinië niets wil hooren, het omtrent de regeling der zaak eens zijn geworden op de volgende grondslagen. De aartshertogen doen afstand van hunne regten ten behoeve van den keizer van Oostenrijk. Deze draagt die regten over aan prins Napoleon, aan wien Parma en de Romagna insgelijks ten deel zullen vallen, terwijl verder deze staten te zamen een koningrijk Etrurië zouden uitmaken, met dien verstande, dat prins Napoleon een vassaal van den Paus worden en hem als zoodanig eene jaarlijksche schatting betalen zou. Verder wordt gezegd dat keizer Napoleon bij koning Victor Emanuel er op zou aandringen, dat deze al zijne pogingen bij de bevolking in de hertogdommen ten gunste dezer nieuwe vereeniging zal aanwenden.

Men zal gaarne gelooven dat er van een zoodanig plan, dat misschien wel eenen diplomatischen oorsprong heeft, weinig kan komen. In Italië zou het wel geene tegenkanting ontmoeten, maar zeer zeker bij de overige mogendheden van Europa. Engeland zou stellig zich verzetten tegen de vestiging van eenen staat van zaken, waardoor Frankrijk eenen zoo grooten invloed in Italië zou verkrijgen, en ook Rusland zou niet gunstig gestemd zijn voor de optreding eener Napoleontische dynastie te Florence; het uitroepen der familie Murat te Napels zou er door uitgelokt worden.

De genoemde verklaring geeft ook aan de dagbladen stof tot verschillende opmerkingen. Zoo is de *Presse* zeer ongerust over het sluiten van een verbond met Oostenrijk, iets dat in de bewoordingen van den *Moniteur* doorschemert. De *Courrier de Paris*, *l'Univers* en de *Gaz. de France* zijn er nog al mede te vreden. Het *Journ. des Déb.*, in een opstel van den heer Prévost Paradol, geeft zijn leedwezen te kennen over de wending die de zaken in Italië hebben genomen. Die schrijver zegt dat het artikel van den *Moniteur*, na hetgeen men in Italië heeft zien gebeuren, aan vele verwachting den bodem inslaat, dat het het vraagstuk wel omschrijft, maar het middel niet aan de hand geeft om het te vereffenen, en eindelijk dat het een tal van moeijelijkheden voor Italië en welligt ook voor Europa in 't verschiet ons voor de aandacht brengt. De *Siècle* doet bij deze gelegenheid een beroep op de wijsheid van keizer Frans Jozef, ten behoeve van Venetië. Onderscheidene personen zien, en misschien niet ten onregte, in de bewuste verklaring eene aanmoediging voor de Italianen in den vorm eener teregtwijzing.

— De koning van Belgie is heden te Toulouze aangekomen en zal van daar naar Bordeaux vertrekken om woensdag te Biarritz aan te komen.

— Er is een oorlogschip naar Cayenne gezonden, om de ballingen aldaar naar hun vaderland terug te brengen. Volgens de instructien, aan den gouverneur geworden, is het den ballingen niet veroorloofd de amnestie van de hand te wijzen, zoodat zij terugkeeren moeten.

— Onlangs zijn met de *Audacieuse* een dertigtal stukken geschut uit China te Brest aangebragt. Zij zijn afkomstig van de forten aan de Peiho, van Tourane en van Saigon. Deze stukken zijn zeer groot van omvang en wegen ieder meer dan 7000 kilo's. Zij zijn met allerlei sieraden overladen en hebben meest allen chinesche opschriften, wier ontcijfering niet onbelangrijk zal zijn. De in het tuighuis te Brest aanwezige verzameling van vreemde kanonnen, verkreeg door deze bezending eene groote aanwinst.

— Het *Journ. du Havre* deelt mede, dat de heer Wieniawski aan den heer de Beriot zijne meest geliefkoosde viool heeft afgekocht. Het was eene echte Masini. De koop is voor 24,000 fr. gesloten.

— Naar men uit Madrid schrijft zou de tegenwoordige keizer van Marokko gezind zijn om aan Spanje eene volledige voldoening te geven.

ITALIE.

De nationale vergadering van Parma heeft eenparig besloten tot de altoosdurende uitsluiting der Bourbons, als hoofd dier staten. Na de aanneming van een dankadres aan keizer Napoleon zijn de volgende voorstellen in overweging genomen: Aanhechting van het hertogdom aan Sardinië, het uitreiken eener nieuwe medaille aan al de inwoners van het hertogdom, welke deel aan den jongsten oorlog hebben genomen, en het oprigten van een gedenkteeken, ter nagedachtenis aan allen, die sedert 1848 voor het vaderland zijn gevallen.

— De nationale vergadering te Bologna heeft het volgende besloten: Zij die sedert 12 Junij het bestuur in handen hebben gehad, hebben zich verdienstelijk jegens het vaderland gemaakt; het gezag van den heer Cipriani, als gouverneur-generaal met verantwoordelijke ministers, wordt bevestigd; aan den gouverneur-generaal wordt volmagt gegeven om te voorzien in de handhaving der orde in het binnenland en in de verdediging des lands; de gouverneur-generaal wordt belast op eene krachtige wijze mede te werken tot de vervulling der wenschen van de vergadering, door eene meer innige vereeniging met de overige provincien van Midden-Italie tot stand te brengen. Na het lezen dezer besluiten is de vergadering door het bestuur geprorogeerd, waartoe de bevoegdheid mede was verleend.

— Te Bergamo zijn, naar men verneemt, eenige onlusten voorgevallen. In eene der kerken aldaar werd eene mis gevierd voor de in den oorlog gevallene Italiaansche soldaten. Terwijl de bisschop Speranza, die de dienst verrigt had, de kerk verliet, beklom een jong persoon den kansel en hield eene lijkrede op de gesneuvelden. De bisschop, die daartoe geen verlof had willen geven, verklaarde terstond de kerk voor ontheiligd en deed de gewijde voorwerpen naar elders overbrengen. Dit bragt de menigte in woede; volkshoopen begaven zich naar het bisschoppelijk paleis en de prelaat werd gedwongen de driekleurige vlag te kussen en zijn besluit in te trekken. Daarop werd de orde hersteld.

— Uit Modena meldt men dat de heeren Parisi, voormalig secretaris van het kabinet van hertog Frans V, Guerra, geheim archivaris, en Solieri, voormalig secretaris-generaal bij het ministerie van buitenl. zaken, ten overstaan van een notaris, de echtheid hebben erkend van het schrift der twee brieven van hertog Frans V, waarbij Napoleon, Frankrijk en andere westelijke mogendheden worden beleedigd. Zij vermeenen dat er tegen de echtheid dezer brieven nu niets meer zal ingebragt worden.

— Vroeger is reeds gemeld dat de Fransche gezant te Rome aan den Paus voorgesteld had om zich het verlies van de Legatiën te getroosten, daar zijne regering niet voornemens was tusschen beide te treden om aldaar zijn gezag te herstellen. Door het *Journ. de Bruxelles*, dat steeds vrij goede berigten uit Rome ontvangt, wordt het bovenstaande nader bevestigd, onder afkeuring van de in deze zaak door Frankrijk gevolgde staatkunde. Frankrijk heeft, zoo leest men, eerst de revolutie in den Kerkelijken Staat aangekweekt, om thans den Paus aan hare magt prijs te geven. Volgens genoemd blad heeft de Paus op de voorstellen van Frankrijk, zoo niet woordelijk dan toch nagenoeg, het volgende antwoord gegeven: »Zoo is uwe regering dan voornemens mij te onttroonen? Het weet immers wel dat, indien het heden zijne troepen terugroept, Rome morgen in de magt der revolutie zal zijn, daar ik geen enkel regiment troepen heb om mij te verdedigen. Het is geene edelmoedige handeling van eene groote mogendheid als Frankrijk, op zulk eene wijze zedelijken dwang te willen aanwenden om aan eenen armen grijsaard onmogelijke bewilligingen af te persen. Doch die grijsaard is de Paus; en met Gods genade zal hij pal staan. Zeg aan uwe regering, dat ik, met zulke onverwachte eischen bestormd wordende, niet meer in staat ben om aan de hervormingsplannen, welke ik in overweging had genomen, gevolg te geven. Het mag zijne troepen terugroepen, des goedvindende, en mij alzoo noodzaken om Rome, waar het mij heeft terug gebragt, weder te verlaten. Dan zal ik naar eenig afgelegen oord van het katholieke Europa de wijk nemen; en indien Europa mij eene schuilplaats ontzegt, zal ik des noods naar het uiteinde der aarde wijken, eer dan mijnen eed ontrouw te worden en mij ook maar het geringste deel van het gebied van den H. Petrus te laten ontweldigen."

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 September.

De toestand des konings is thans merkelijk verbeterd, zoowel wat zijne krachten als wat zijne geestvermogens betreft.

— In Hanover neemt het gebruik van paardenvleesch meer en meer toe. In het rapport omtrent den handel enz.. door den Belgischen consul aldaar aan zijne regering ingediend, leest men daaromtrent het volgende. Allengs is de ongegronde tegenzin tegen dat voedsel in vele steden van Duitschland verdwenen; en te Hanover onder anderen vindt men vleeschhouwerswinkels, alwaar enkel paardenvleesch in allerlei vorm verkocht wordt. Er worden hier te lande ieder jaar gemiddeld 300 paarden geslagt om tot menschenvoedsel te dienen. Het halve Nederl. pond wordt, naar gelang der qualiteit, voor 12 tot 32 cents verkocht. Er wordt eene bijzondere vergunning der politie vereischt voor ieder paard dat men wil slagten; en deze vergunning wordt niet anders verleend dan op vertoon van een getuigschrift van den veearts, verklarende dat het een gezond dier is.

— Ter gelegenheid van een volksfeest te Weimar, is het der politie gelukt een geheele bende roovers en dieven, welke sedert langen tijd de wegen in het gebergte onveilig maakte, gevangen te nemen. Zij werd door een harer eigen leden verraden. De aanvoerder, een kastelein uit Lutzendorf, heeft zich in de gevangenis opgehangen.

— Volgens de gehouden lijsten, is Wiesbaden gedurende dit jaar reeds door 22,000 vreemdelingen bezocht.

— De mis te Frankfort heeft, naar gemeld wordt, eenen goeden uitslag gehad. Van lakens en bijna van alle wollen stoffen was de voorraad niet toereikend, om aan de vraag te voldoen. Er werden gereedelijk hoogere prijzen toegestaan, hetgeen mede met linnen, calicots en vooral met zijden stoffen het geval was. De ledermis is thans aangevangen. Er is veel vraag, zelfs tot merkelijk hoogere prijzen. Nederlandsch zoolleder wordt duur betaald.

— De eigenaar van het »Gasthof zum Kronprinsen, te Stuttgart, de heer Haaga, heeft in zijn hotel de scheldraden doen vervangen door een electromagnetischen telegraaf, zoodat het verkeer tusschen de kamers der gasten,

het kantoor en het personeel der bedienden nu door den electrischen stoom plaats heeft.

— Twee jaren geleden heeft de keizerin-weduwe van Rusland met haar gevolg eenen nacht doorgebragt in het hôtel »de drie Koningen" te Bazel, en ontving zij des morgens eene rekening van 17,000 fr., die ook betaald werd. Dezer dagen heeft H. M. weder in die stad vertoefd, maar tot verbazing van den kastelein van genoemd hôtel haar intrek niet bij hem genomen. H. M. is thans gelogeerd in het hôtel Belvedère te Interlaken en daar worden door haar en haar gevolg (ongeveer 30 personen) dagelijks gebruikt, of aan haar in rekening gebragt, 4 à 500 ℔ vleesch, 40 à 50 kippen, enz.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 September.

In de *Wien. Zeit.* is thans een keiz. besluit afgekondigd tot regeling van de inwendige aangelegenheden der protestantsche kerkgemeenten in Hongarije, het Woiwodschap, Kroatië, Slavonië en de Militaire Grensstreek.

Voorts wordt in dit regeringsblad aan de protestanten van alle provinciën des rijks ruime vervulling hunner wenschen toegezegd, terwijl alhier reeds een protestant tot lid van het bestuur gekozen is.

— De keizer heeft bevolen dat het 4de reg. dragonders den naam zal voeren van Leopold, groothertog van Toskane, en het 8ste reg. van dat wapen den naam van Ferdinand Salvator, groothertog van Toskane. Het berigt omtrent de verandering van de uniform der troepen wordt van regeringswege tegengesproken.

— De regering heeft besloten te Pola 2 schroefstoomfregatten, elk van 50 stukken, en 12 groote kanonneerbooten te laten bouwen.

— De kosten, welke veroorzaakt zijn door de reis rondom de wereld van de *Novara*, beloopen bijna een half millioen fl. Hieronder zijn begrepen de uitrusting, gage, honoraria der geleerden aan boord van het schip, enz.

INGEZONDEN.

Niet onbelangrijk en wel voor openbaarmaking dienstig zijn de uitkomsten eener vergelijking van hetgeen vóór eenige jaren en nu aan levensmiddelen werd verbruikt. Eene opgave, die ons ter hand kwam, van de hoeveelheden eetwaren, dranken en brandstoffen, aan plaatselijke belasting onderhevig, die in het jaar 1822 binnen Leyden waren verbruikt, gaf tot die vergelijking aanleiding. Het verslag van den toestand der gemeente, door hh. burgemeester en wethouders openbaar gemaakt, vulde aan, wat er nog aan ontbrak.

In het jaar 1822 was de bevolking van Leyden groot 28432 zielen en in het jaar 1858 36601 zielen.

In 1822 werden verbruikt:	In 1858 werden veraccijnsd:
3850 ankers of 150150 kann. wijn	118962 kannen wijn
7800 » » 304200 » jenever	289323 » jenever
600 » » 23400 » brandewijn	16758 » buitenl. gedistilleerd.
82 » » 3198 » likeur	3556 » likeur

alles zoo het schijnt te beschouwen als werkelijk verbruikt.

In 1822 werden verbruikt:	In 1858 werden veraccijnsd:
216000 tonnen bagger- of korte turf	100730 tonnen baggerturf
72000 » lange- of steekturf	340226 » steekturf
2400 hoeden steenkolen	48750 ponden schaalkolen
224000 kubiekvoeten brandhout	18074 mudden maatkolen
48000 takkebossen	26687 » coke
	2907 wissen brandhout
	29200 takkebossen
	1271 mudden houtskolen.

In 1822 werden verbruikt:	In 1858 werden veraccijnsd:
13900 Amst. zakken of p. m. 868750 ponden tarwe en 415000 ponden tarwemeel.	1855432 ponden tarwemeel
15000 Amst. zakken of 937500 ponden rogge en 465000 ponden roggemeel.	1272065 » roggemeel.

In 1822 werden geslagt:	In 1858 werden verbruikt:
900 runderen	384497 ponden rund- en kalfsvleesch.
1800 kalveren	
1200 schapen	
1800 varkens.	

Men kan uit die opgaven eenigermate over verbetering der volksvoeding enz. oordeelen. Immers leveren zij voor eene studie in de statistiek overvloedige stof.

M.

KERKNIEUWS.

Tot predikant bij de ev. Luth. gemeente te Kampen is beroepen ds. Bevcrsen, pred. te Harlingen.

230ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Trekking. N°. 9430 een prijs van *f* 2,000. N°s. 4265 en 4465 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: C. H. van den BERGH, Wed[e]. van C. S. Sch[illegible], en D. M. A. van den BRAAK. van *Voorburg*.

Leyden, 9 September 1859.

VEREENIGING VOOR CHRISTELIJKE BELANGEN.

Vergadering op Vrijdag 16 September 1859, des avonds ten *half acht* ure, in de Zaal: Noordeinde, Wijk I. N°. 29.

Spreker: D[s]. N. OSTI, van *Delftshaven*.

J. COUVÉE Az., *Secretaris.*

Bij het Bestuur zijn toegang-billetten verkrijgbaar, voor zoo ver er plaatsen beschikbaar zijn.

J. BUSE, te *Leyden*, heeft voor het eerst in dit saizoen aangekregen puike gespeende **Oesters**, alsmede met de **Gemarioneerde Haring, Haring- en Ansjovis-Salade** een begin gemaakt. Verzoeke dit in tijds te bestellen.

VERLOREN

eene **Mantille**, gaande van de Hooigracht tot aan de Roomburger brug buiten de Hoogewoerdspoort; de Vinder wordt verzocht haar terug te bezorgen aan het Bureau dezer Courant, kunnende desverkiezende op eene goede belooning staat maken.

Er wordt *te Huur* aangeboden **twee net gemeubeleerde kamers**, met Gazlicht, voor *f* 180.— 's jaars, te bevragen bij de Boek- en Kunsthandelaren SCHREUDER en van BAAK, te *Leyden*.

In een druk Huishouden verlangt men een **Loopmeisje** beneden de 17 jaar, vlug en knap, tegen genot van kost en inwoning, zonder bewassching en *f* 30 loon. Adres onder Letters **S. B.** bij den Boekhandelaar D. NOOTHOVEN van GOOR, te *Leyden*.

OPENBARE VERPACHTING,

op het Raadhuis binnen de Gemeente *Leyden*, op Donderdag den 6den October 1859, des middags te 12 ure, van:

Het invorderen van de belasting op het OPHALEN of OPENEN der BRUGGEN *alhier, voor den tijd van* 3 *jaren en* 2 *maanden, ingaande* 1 *November* 1859.

Waarvan de Voorwaarden liggen dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter lezing ter plaatselijke Secretarie van des voormiddags *tien* tot des namiddags *twee* ure.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op Vrijdag den 16den September 1859, des voormiddags ten 10 ure, aan de Haven te *Leyden*, van eene aanzienlijke partij nieuw **Timmerhout**, voor namelijk bestaande in: Greenen, Dennen en Vuren Deelen, Ribben en Schrooten, van onderscheidene zwaarte en lengte, Noordsche Vlot-, K[illegible] en Achterdeelen, Kolders, Sparren, dubbele en enkele Latten, en eindelijk eene partij Eiken Planken en Ribben.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 12 September.

Tarwe, goede en puike van *f* 8.50 tot *f* 9.—; mindere van *f* 7.50 à *f* 8.25. Rogge: *f* 5.70 à *f* 6.30. Gerst: Winter *f* 4.— à *f* 5.50; dito Zomer *f* 4.— à *f* 4.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 9.50 tot *f* 10.7[illegible] Pruissische Rogge *f* 6.10 à *f* 6.30.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 12 September.

			Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{5}{8}$	$64\frac{3}{4}$	64[illegible]
Dito Certificaten	» 3	»	78	$78\frac{1}{8}$	78[illegible]
Dito dito	» 4	»	$98\frac{5}{8}$	$98\frac{3}{4}$	98[illegible]
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	95	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$125\frac{1}{2}$	126	125[illegible]
O. I. Leening	» 4	»	$97\frac{7}{8}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{2}$	»	$33\frac{7}{8}$	$34\frac{1}{16}$	34[illegible]
Dito Obligatiën	» 3	»	$45\frac{1}{8}$	$45\frac{1}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$42\frac{3}{8}$	$43\frac{1}{8}$	42[illegible]
Bewijzen Coupons			$4\frac{3}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$44\frac{3}{8}$	$44\frac{1}{4}$	44[illegible]
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{2}$	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{1}{2}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	—	—	—
Dito 1840	» 4	»	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	$83\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{11}{16}$	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	$155\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	$79\frac{1}{16}$	$79\frac{1}{4}$	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	»	$100\frac{1}{2}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	[illegible]
Dito Metall.	» 5	»	$52\frac{5}{8}$	$54\frac{3}{4}$	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	»	$71\frac{1}{4}$	$73\frac{1}{2}$	7[illegible]
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$28\frac{1}{4}$	$28\frac{3}{4}$	28[illegible]
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	99	—	—
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 5	»	$26\frac{1}{8}$	$26\frac{3}{8}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$	»	$15\frac{5}{16}$	$15\frac{1}{2}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$19\frac{1}{2}$	$19\frac{13}{16}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.60 à 9.70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.